

קשה: מדוע לא השיב הקב"ה לאומות העולם, שישראל ענו ואמרו "נעשה ונשמע" עוד לפני כפיית ההר כגיגית?

תירץ הגר"ח קנייבסקי שליט"א: אם אכן ישראל היו מקבלים ב"נעשה ונשמע" את כל התורה, שבכתב ושבעל פה, עדיפה היתה טענה זו כלפי אומות העולם. אלא שלפי דברי המדרש תנחומא בפרשת נח (אות ג') יוצא שקיבלו ישראל ב"נעשה ונשמע" רק את התורה שבכתב "מפני שאין בה יגיעה וצער והיא מעט", ולא קיבלו עדיין גם הם את התורה שבעל פה "שיש בה דקדוקי מצוות קלות וחמורות והיא עזה כמות וקשה כשאל קנאתה", וגם הם היו צריכים לכפיית ההר על מנת שיאותו לקבל גם מה שיש בה יגיעה וצער והוא הרבה, כלומר: תורה שבעל פה.

לפיכך באו אומות העולם בטענה שגם ישראל, על אף שקיבלו תורה שבכתב, אך לא קיבלו חלק קשה, גדול ובלתי נפרד מכלליות התורה בלא כפייה, בגלל הקושי. על זה ענה הקב"ה שלכל הפחות את התורה שבכתב שהיא קלה קיבלו ישראל, ואילו אתם שנצטווים בשבע מצוות בלבד, שזה עוד יותר קל מכל התורה שבכתב, גם זה לא הצלחתם לשמור, ועל מה תלינו. כלומר, עיקר התשובה נמצאת בזה שאומות העולם גרועים מישראל באי שמירתם על שבע מצוות בני נח.

★★

עוד הביא שם בשם הרה"ג ר' גמליאל הכהן רכינוביץ שליט"א (מח"ס "גם אני אודך"):

אמנם בני ישראל קיבלו את התורה טרם שכפה עליהם הקב"ה הר כגיגית, אך גם אומות העולם קיבלו עליהם שבע מצוות בני נח מרצון.

אם כן בנקודה זו אין שום עדיפות לבני ישראל על שאר אומות העולם.

ומה שהוצרך הקב"ה לכפות על בני ישראל הר כגיגית, מבואר בתוספות (שבת פח, ב) שזה היה כדי למנוע מבני ישראל מלחזור בהם מהקבלה ברצון.

עוד כתב ליישב שם. דהנה לכאורה יש להבין, אם בני ישראל הקדימו ואמרו נעשה ונשמע לשם מה היה צריך לכפות עליהם הר כגיגית?

וממילא י"ל, דאה"נ שזכות שפיר יש להם, ואכן אפשר שמשום כך קיבלו הרבה שכר בעוה"ז כפי מה שנותן הקב"ה לרשעים כאן על כל מעשה טוב שעושים, אולם שם היתה הטענה מצד שותפות בעצם לימוד התורה, [שזה מהות אחרת לגמרי של שכר נצחין], וע"ז ענה להם הקב"ה שוטים, שבלא כוונה ל"ש כלל ענין שותפות.

ועוד נראה ליישב, דיש לחלק, בדבר שמהותו נחשב למצוה אלא שהיה עם נגיעה צדדית, ומחשבה פסולה, בזה תמיד יש איזה שכר. משא"כ בדבר שאינו בגדר מצוה כלל אלא שיצא ממנו דבר טוב, בזה דוקא אם כוונתו לשם מצוה יש ע"ז שם מעשה מצוה, אבל אם אין כוונתו למצוה ל"ש ע"ז שום שכר, דהרי ללא כוונה לשם מצוה לא נחשב כלל בגדר עשיית מצוה. וממילא באוה"ע שלא היה במעשיהם שום מעשה מצוה, ורק לעצמם, אלא שנגרם מזה טובה גם לישראל, בזה דוקא המחשבה לשם מצוה היא זו שקובעת את המעשה שיהיה בזה שם של מצוה, ומאחר ולא היתה להם כוונה כזו לא מגיע להם כל שכר.

(הרב צבי קרייזר שליט"א - ב"ב)

★★

בגמ': לעת"ל מניח הקב"ה ס"ח בחיקו ויאמר מי שעסק בה יבא ויטול שכרו, מיד מתקבצין עובדי ע"ז כו' כלום יש בהם מגיד זאת, ואין זאת אלא תורה שנאמר וזאת התורה אשר שם משה לבני ישראל.

ביאר בבית הלוי (פ' שמות) שכשמניח הקב"ה ס"ת בחיקו, חושבין הגוים שהשכר הוא על תורה שבכתב, ולזה באים כולם ומתקבצין יחד, לפי שלהתורה שבכתב גם לגוים יש להם איזה שייכות.

ולזה אמר כלום יש בכס מגיד זאת, ואין זאת אלא תורה וכו', וכתב בס' שערי אורה (שער א') שזאת היינו תורה שבעל פה, ובתוס' גיטין דף ס' הביאו מדרש דע"י תורה שבעל פה מובדלין ישראל מן האומות, נמצא שאין לגוים שייכות לתורה שבעל פה, ואין להם לקבל שכר.

★★

בגמ': כלום כפית עלינו הר כגיגית וכו'.

וכתב בספר מרפסין איגרא (פר' יתרו ע' קמו):